

Remissvar avseende hemställen att flytta placeringen av polisutbildningen i bilagan till studiestödsförordningen (2000:655)

Bakgrund

Umeå universitet, Linnéuniversitetet och Södertörns högskola har i en hemställan till regeringen uttryckt önskemål, om att polisutbildning vid respektive lärosäte ska tas upp i avdelning B2 i bilagan till studiestödsförordningen ([2000:655](#)). Syftet med ändringen är att polisstudenternas studieresultat därmed ska prövas på samma sätt för andra studenter vid statliga universitet och högskolor.

Nuvarande prövning av studieresultat

Reglering

Den tvååriga polisutbildningen genomförs i dagsläget på uppdrag av Polismyndigheten vid Umeå universitet, Linnéuniversitetet och vid Södertörns högskola. Polisprogram som uppdragsutbildningar vid dessa tre lärosäten finns upptagna i avdelning B1 i bilagan till studiestödsförordningen, och ger därmed rätt till studiemedel.

Studerande som tidigare har studerat med studiemedel måste enligt 3 kap. 7 § studiestödslagen ([1999:1395](#)) som utgångspunkt ha bedrivit tidigare studier i normal takt, för att kunna få nya studiemedel. Regeringen har i 3 kap. 5 § studiestödsförordningen föreskrivit om vad som avses med ”normal takt”, vid studier på högskoleutbildningar som anordnas av statliga universitet och högskolor och som omfattas av högskolelagen ([1992:1434](#)), eller som anordnas av enskilda utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examen enligt lagen ([1993:792](#)) om tillstånd att utfärda vissa examina. Något förenklat är ”normal takt” vid sådana studier att den studerande ska ha klarat 75 procent av sitt studieåtagande.

För övriga utbildningar meddelar CSN föreskrifter om vad som avses med ”normal takt”. Vid studier på en utbildning under avdelning B1 i bilagan till studiestödsförordningen har CSN föreskrivit att normal studietakt är att den studerande ska ha uppnått studieresultat i den takt som utbildningsplanen föreskriver. Mindre och tillfälliga förseningar kan dock accepteras.¹

¹ 4 kap. 19 § Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd ([CSNFS 2001:1](#)) om beviljning av studiemedel.

CSN huvudkontoret

I praxis har en mindre försening kommit att likställas med att den studerande inte får ligga efter alltför mycket i sina studier, i förhållande till den normala utbildningsplanen för utbildningen ifråga. I praxis fästs vid bedömningen stor vikt vid om den studerande, trots sin försening, ändå bedöms kunna slutföra hela utbildningen i tid enligt ursprunglig studieplan.² En studerande vid polisprogrammet som under första årets studier har misslyckats med vissa moment och som därför ligger efter i sina studier, har alltså stora möjligheter att få nya studiemedel om han eller hon ändå bedöms kunna slutföra sin utbildning inom två år.

Prövningen av studieresultat i praktiken

Rutiner för prövningen

Umeå universitet, Linnéuniversitetet och Södertörns högskola använder sig av Ladok för rapportering av studieresultat för studerande vid polisprogrammen. Lärosätena rapporterar i Ladok omfattningen av olika kurser och delmoment, uttryckt som ett antal högskolepoäng, och huruvida kurserna och momenten är godkända eller inte.

I praktiken kontrollerar CSN genom Ladok om skolan rapporterat in godkända resultat för kurser om moment som omfattar minst 30 högskolepoäng per termin.

- Om så är fallet kan CSN konstatera att den studerande klarat samtliga resultat, och med andra ord uppnått resultat i enlighet med studieplanen. CSN bifaller då ansökan utan vidare utredning.
- Har skolan däremot rapporterat in färre avklarade högskolepoäng begär CSN in ytterligare uppgifter. Om förseningen i studierna är tillfällig och att det finns en plan för att ta igen förseningen kan studiemedel beviljas även om inte tillräckligt med poäng rapporterats in via Ladok. Skolan måste helt enkelt bedöma att den studerande trots förseningen kommer att kunna slutföra utbildningen inom den ordinarie utbildningstiden.

Prövningens effekter

Totalt mottog CSN 2 287 ansökningar om studiemedel för studier vid polisprogrammet under 2016/2017. I 192 fall begärde CSN in ytterligare uppgifter, varav 168 avsåg studieresultat. CSN beslutade efter utredning om att avslå 128 av ansökningarna på grund av bristande studieresultat.

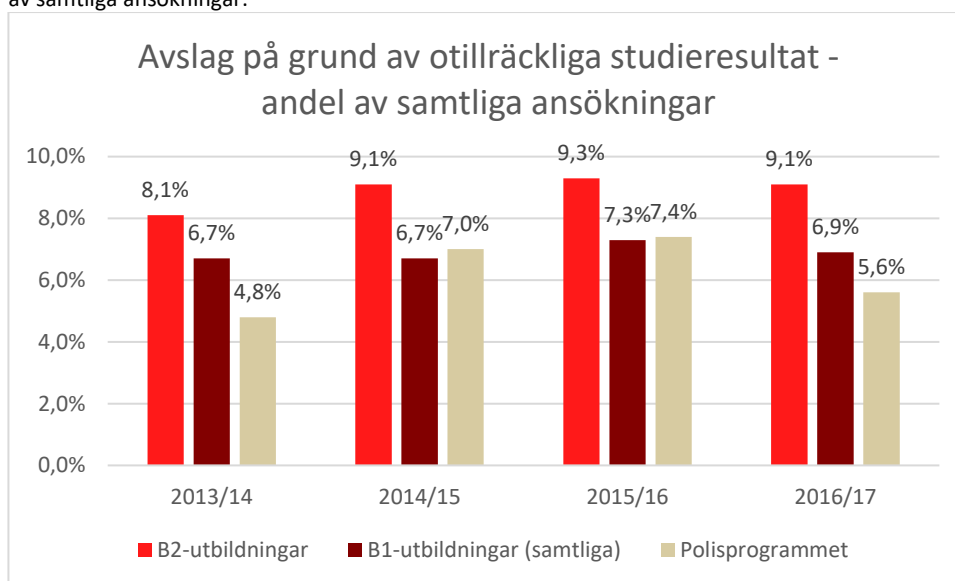
CSN kan konstatera att andelen avslag på grund av otillräckliga studieresultat bland samtliga studerande inom avdelning B1 är lägre än andelen avslag bland samtliga studerande inom avdelning B2. Andelen avslag på grund av otillräckliga studieresultat vid en ansökan om studiemedel för studier vid något av polisprogrammen är dessutom lägre än vid ansökningar om studiemedel för studier såväl inom avdelning B2 som inom avdelning B1. Under läsåret 2016/17:

² Se ÖKS avgöranden den 14 oktober 2013 ([ÖKS dnr. 2013-03045](#)) och den 11 april 2016 ([ÖKS dnr. 2016-00162](#)).

- *Ansökan om studiemedel för studier i avdelning B2*
CSN avslog 12,6 procent av ansökningarna. 9,1 procent av ansökningarna avslogs på grund av otillräckliga studieresultat.
- *Ansökan om studiemedel för studier i avdelning B1*
CSN avslog 11,5 procent av ansökningarna. 6,9 procent av ansökningarna avslogs på grund av otillräckliga studieresultat.
- *Ansökan om studiemedel för studier vid ett polisprogram*
CSN avslog 7,7 procent av ansökningarna. 5,6 procent av ansökningarna avslogs på grund av otillräckliga studieresultat.

Trenden har sett likadan ut under de senaste åren.

Diagram 1 – Avslag på grund av otillräckliga studieresultat läsåren 2013/14 – 2016/17, uttryckt som andel av samtliga ansökningar.

Av betänkandet *Polis i framtiden – polisutbildning som högskoleutbildning* ([SOU 2016:39](#)) framgår dessutom att:

- 90 procent av studenterna avslutar polisutbildningen inom stipulerad tid,
- 95 procent av dem som antagits till polisutbildningen kommer att ta en examen, och att
- 98 procent av dem som antagits till grundutbildningen till polisman också slutför utbildningen med godkänt resultat.³

³ SOU 2016:39 sid. 83 och 263

Att placera polisprogram i avdelning B2

Vilka krav på studieresultat skulle gälla?

Studiemedel får som utgångspunkt lämnas till den som har bedrivit tidigare studier i normal takt.⁴ Vad som är normalt takt vid studier på högskoleutbildningar som anordnas av statliga universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen eller av enskilda utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examen enligt lagen om tillstånd att utfärda vissa examina, regleras i 3 kap. 5 § studiestödsförordningen. När det gäller eventuella övriga utbildningar inom avdelning B2 i bilagan till studiestödsförordningen har CSN föreskrivit att normal studietakt är detsamma som anges i 3 kap. 5 § studiestödsförordningen.⁵

Umeå universitet, Linnéuniversitetet och Södertörns högskola har hemställt om att polisprogrammet som uppdragsutbildning vid respektive lärosäte ska hänföras till bilaga B2 i bilagan till studiestödsförordningen. Polisprogrammen skulle dock, såvitt CSN uppfattar förslaget, fortfarande inte omfattas av högskolelagen eller lagen om tillstånd att utfärda vissa examina. Ett byte av avdelning i bilagan till studiestödsförordningen skulle därför innebära att vad som är att anse som studier i normal takt för dessa program istället skulle komma att regleras genom 4 kap. 14 § CSN:s föreskrifter.⁶ Kravet på studieresultat skulle då, precis som för högskoleutbildningar, i praktiken bli att den studerande ska ha klarat

1. 62,5 procent av sitt studieåtagande under de första 40 veckorna med studiemedel för heltidsstudier, och
2. 75 procent av sitt studieåtagande för studier som därefter bedrivs med studiemedel.

Prövningen av studieresultat kommer att förutsätta kvantifierbara resultat

Varje definition av vad som utgör ”normal takt” som uttrycks som en viss procentandel av ett studieåtagande förutsätter att både studieåtagandet och uppnådda resultat på ett enkelt sätt kan kvantifieras.

Polisprogrammet som uppdragsutbildning vid Umeå universitet, Linnéuniversitetet och Södertörns högskola omfattas inte av högskolelagen eller lagen om tillstånd att utfärda vissa examina. Programmet finns inte heller upptaget i bilaga 2 (examensordningen) till högskoleförordningen ([1993:100](#)). Omfattningen av programmet och av kurser och delmoment inom programmet kan och får därför inte uttryckas i högskolepoäng. Såvitt CSN förstår saknas även annan reglering av hur omfattning av polisprogrammen ska definieras.

Lärosätenas nuvarande användning av enheten ”högskolepoäng” för att kvantifiera studieåtagande och uppnådda resultat vid polisprogrammet förefaller vara

⁴ 3 kap. 7 § studiestödslagen.

⁵ 4 kap. 14 § Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd ([CSNFS 2001:1](#)) om beviljning av studiemedel.

⁶ CSNFS 2001:1.

oreglerad.⁷ Exempelvis anger Linnéuniversitetet omfattningen av polisprogrammet till 2,5 års heltidsstudier och 120 högskolepoäng.⁸ Det finns därför, för polisprogrammet, ingen reglerad koppling mellan en viss studieomfattning och ett visst antal poäng.

CSN anser att det är viktigt att en funktionell och likvärdig prövning av studieresultat för studerande vid olika polisprogram kan garanteras vid en eventuell flytt av programmen till avdelning B2 i bilagan till studiestödsförordningen. Omfattningen av polisprogrammen bör då uttryckas i någon annan enhet än högskolepoäng, och den nya enheten bör ges en enhetlig innebörd vid de olika lärosätena.

Förslag om en ny polisexamen

Såvitt CSN förstår placeras normalt endast utbildning som anordnas av statliga universitet och högskolor och som omfattas av högskolelagen eller av enskilda utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examen enligt lagen om tillstånd att utfärda vissa examina i avdelning B2 i bilagan till studiestödsförordningen. Att placera även annan utbildning där skulle innebära en ny praxis.

I betänkandet *Polis i framtiden – polisutbildning som högskoleutbildning* (SOU 2016:39) föreslås att polisutbildningen ska göras om till en högskoleutbildning som leder till en yrkesexamen som ska benämnas polisexamen. Ett möjligt alternativ till att redan nu placera polisprogrammet som uppdragsutbildning vid Umeå universitet, Linnéuniversitetet och Södertörns högskola i avdelning B2 i bilagan till studiestödsförordningen, kan därför vara att avvakta beredningen av förslagen i betänkandet.

Beslut om detta remissvar har fattats av chefsjuristen Åsa Lindahl efter föredragning av utredaren Henrik Strömberg Croné och utredaren Karin Henning. Med i arbetet har även utredaren Joacim Strömblad varit.

Åsa Lindahl

Henrik Strömberg Croné

Karin Henning

⁷ Uppnådda resultat vid polisprogrammet kan dock givetvis i efterhand komma att tillgodoräknas som högskolepoäng vid en högskoleutbildning som finns upptagen i bilaga 2 till högskoleförordningen.

⁸ <https://lnu.se/program/polisprogrammet/vaxjo-vt/>. Enligt 3 kap. 4 § studiestödsförordningen motsvarar en och en halv högskolepoäng per vecka heltidsstudier.